

2 przykazania miłości

"Będziesz miłował Pana Boga swego z całego serca swego,
z całej duszy swojej, z całej myśli swojej, ze wszystkich sił swoich"
"Będziesz miłował bliźniego swego jak siebie samego."

10 przykazań Bożych

- 1: " Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną."
- 2: " Nie będziesz wzywał imienia Pana Boga swego na daremno."
- 3: " Będziesz dzień święty święcił. "
- 4: " Będziesz czcił ojca i matkę swoją."
- 5: " Nie zabijaj."
- 6: " Nie cudzołóż."
- 7: " Nie kradnij."
- 8: " Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu."
- 9: " Nie pożądaj żony bliźniego swego "
- 10: " ... ani żadnej rzeczy która jego jest."

Przykazania kościelne

1. W niedzielę i święta nakazane uczestniczyć we Mszy świętej powstrzymać się od prac niekoniecznych.
2. Przynajmniej raz w roku przystąpić do sakramentu pokuty.
3. Przynajmniej raz w roku, w okresie wielkanocnym przyjąć Komunię Świętą.
4. Zachowywać nakazane posty i wstrzeźliwość od pokarmów mięsnych, a w okresach pokuty powstrzymać się od udziału w zabawach.
5. Troszczyć się o potrzeby wspólnoty Kościoła.

Cnoty teologalne

1. Wiara
2. Nadzieja
3. Miłość

Cnoty kardynalne

1. Roztropność.
2. Sprawiedliwość.
3. Umiarkowanie.
4. Męstwo.

Siedem darów Ducha Świętego

1. Mądrość
2. Rozum
3. Rada
4. Męstwo
5. Umiejętność
6. Pobożność
7. Bojaźń Boża

Owoce Ducha Świętego

1. Miłość
2. Radość
3. Pokój
4. Cierpliwość
5. Uprzejmość
6. Dobroć
7. Wspaniałomyślność
8. Łaskawość
9. Wierność
10. Skromność
11. Wstrzemięźliwość
12. Czystość.

Uczynki miłosierdzi względem duszy

1. Grzesznych upominać
2. Nieumiejętnych nauczać
3. Wątpiącym dobrze radzić
4. Strapionych pocieszać
5. Krzywdy cierpliwie znosić
6. Urazy chętnie darować
7. Modlić się za żywych i umarłych

...i ciała

1. Głodnych nakarmić
2. Spragnionych napoić
3. Nagich przyodziać
4. Podróżnych w dom przyjąć
5. Więźniów pocieszać
6. Chorych odwiedzać
7. Umarłych pogrzebać

Grzechy główne i przeciwstawne im cnoty

1. Pycha - Pokora.
2. Chciwość - Hojność
3. Nieczystość - Czystość
4. Nienawiść - Miłość
5. Nieumiarkowanie w jedzeniu i picu - Umiarkowanie
6. Gniew - Cierpliwość
7. Lenistwo - Gorliwość i pracowitość

Rzeczy ostateczne

1. Śmierć
2. Sąd
3. Potępienie
4. Zbawienie

Wyznanie wiary - krótkie

Wierzę w Boga, Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi.
I w Jezusa Chrystusa, Syna Jego jedyne, Pana naszego,
który się począł z Ducha Świętego,
narodził się z Maryi Panny,
umęczon pod Ponckim Piłatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion. Zstąpił do piekieł.
Trzeciego dnia zmartwychwstał, wstąpił na niebios, siedzi po prawicy Boga Ojca wszechmogącego;
stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych.
Wierzę w Ducha Świętego,
święty Kościół powszechny,
świętych obcowanie,
grzechów odpuszczenie,
ciała zmartwychwstanie, żywot wieczny. Amen.

Credo – wersja jak na Mszy Świętej

Wierzę w jednego Boga, Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, wszystkich rzeczy widzialnych i niewidzialnych. I w jednego Pana Jezusa Chrystusa, Syna Bożego Jednorodzonego, który z Ojca jest zrodzony przed wszystkimi wiekami. Bóg z Boga, Światłość ze Światłości, Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego. Zrodzony, a nie stworzony, współistotny Ojcu, a przez Niego wszystko się stało.
On to dla nas ludzi i dla naszego zbawienia zstąpił z nieba. I za sprawą Ducha Świętego przyjął ciało z Maryi Dziewicy i stał się człowiekiem.
Ukrzyżowany również za nas pod Poncjuszem Piłatem został umęczony i pogrzebany. I zmartwychwstał trzeciego dnia, jak oznajmia Pismo.
I wstąpił do nieba; siedzi po prawicy Ojca. I powtórnie przyjdzie w chwale sądzić żywych i umarłych, a królestwu Jego nie będzie końca.
Wierzę w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela, który od Ojca i Syna pochodzi. Który z Ojcem i Synem wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę; który mówił przez Proroków.
Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół.
Wyznaję jeden chrzest na odpuszczenie grzechów.
I oczekuję wskrzeszenia umarłych i życia wiecznego w przyszłym świecie. Amen

Ojcze nasz

Ojcze nasz, któryś jest w niebie,
święć się imię Twoje;
przyjdź Królestwo Twoje;
bądź wola Twoja jako w niebie,
tak i na ziemi.
Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj;
i odpuść nam nasze winy,
jako i my odpuszczamy naszym winowajcom;
i nie wódź nas na pokuszenie,
ale nas zbaw ode Złego. Amen

Zdrowaś Maryjo, łaski pełna,

Pan z Tobą.
Błogosławionaś Ty między niewiastami
i błogosławiony owoc żywota Twojego, Jezus.
Święta Maryjo, Matko Boża,
módl się za nami grzesznymi
teraz i w godzinę śmierci naszej. Amen.

Aniele Boży,

Stróżu mój,

Ty zawsze przy mnie stój.

Rano, wieczór, we dnie, w nocy bądź mi zawsze ku pomocy.

Strzeż duszy, ciała mego i doprowadź mnie do żywota wiecznego. Amen.

Wieczny odpoczynek racz im dać, Panie.

A światłość wiekuista niechaj im świeci.

Niech odpoczywają w pokoju wiecznym. Amen.

Chwała Ojcu

i Synowi, i Duchowi Świętemu.

Jak była na początku teraz i zawsze,

i na wieki wieków. Amen.

Pod Twoją obronę

uciekamy się, święta Boża Rodzicielko,

naszymi prośbami racz nie gardzić w potrzebach naszych,

ale od wszelakich złych przygód racz nas zawsze wybawiać,

Panno chwalebna i błogosławiona.

O Pani nasza, Orędowniczko nasza, Pośredniczko nasza, Pocieszycielko nasza.

Z Synem swoim nas pojednaj,

Synowi swojemu nas polecaj,

swojemu Synowi nas oddawaj.

Amen.

Anioł Pański

K. Anioł Pański zwiastował Pannie Maryi.

W. I poczęła z Ducha Świętego

Zdrowaś Maryjo...

K. Oto ja służebnica Pańska,

W. Niech mi się stanie według słowa Twego.

Zdrowaś Maryjo...

K. A Słowo stało się ciałem

W. I mieszkało między nami.

Zdrowaś Maryjo...

K. Módl się za nami, Święta Boża Rodzicielko.

W. Abyśmy się stali godnymi obietnic Chrystusowych.

Módlmy się:

Łaskę Twoją, prosimy Cię, Panie,

racz wlać w serca nasze,

abyśmy, którzy za zwiastowaniem anielskim

wcielenie Chrystusa, Syna Twego, poznali,

przez mękę Jego i krzyż

do chwały zmartwychwstania byli doprowadzeni.

Przez Chrystusa, Pana naszego.

Amen.

Chwała Ojcu...

Komunia duchowa

Modlitwę tą można odmawiać gdy z jakiegoś powodu nie możemy przyjąć Komunii sakramentalnej, lub przechodząc koło kościoła.

Pragnę Cie przyjąć, Panie, z tą samą czystością, pokorą i pobożnością, z jaką przyjęła Cie Twoja Najświętsza Matka, z duchem i żarliwością świętych.

Pięć warunków dobrej Spowiedzi

1. Rachunek sumienia

- Uświadomić sobie miłość Bożą do mnie, a następnie brak odpowiedzi miłością na tę miłość.
- Wykorzystać gotowy rachunek sumienia z wszelkiego rodzaju książeczek, modlitewników i opracowań
- Przygotować się w oparciu o Dziesięć Przykazań Bożych i Pięć Przykazań Kościelnych lub Dwa Przykazania Miłości
- Oprzeć się na tekstach biblijnych

2. Żal za grzechy

- Niedoskonały
- Doskonały - to taki, który wypływa z miłości do Boga

3. Mocne postanowienie poprawy

- konkretne, jedna rzecz, rzeczy nad którymi pracuję

4. Szczera spowiedź

- grzechy ciężkie - konieczność wyznania (świadome i dobrowolne przekroczenie przykazań Bożych) także co do liczby i okoliczności
- grzechy lekkie - zaleca się je wyznawać dla pracy nad sobą

5. zadośćuczynienie

- pokuta nadana przez spowiednika
- naprawienie zła wyrządzonego przez grzech mój grzech

Różaniec

Różaniec zaczynamy wstępem, na który składa się: „Wierzę w Boga” (na krzyżyku), „Ojcze nasz”, trzy „Zdrowaś Maryjo” i „Chwała Ojcu”.

Tajemnice radosne (poniedziałek i sobota)

1. Zwiastowanie Najświętszej Maryi Dziewicy.
2. Nawiedzenie świętej Elżbiety.
3. Narodzenie Pana Jezusa.
4. Ofiarowanie Pana Jezusa w świątyni.
5. Znalezienie 12- letniego Pana Jezusa w świątyni.

Tajemnice światła (czwartek)

1. Chrzest Pana Jezusa w Jordanie.
2. Cud w Kanie Galilejskiej.
3. Głoszenie Królestwa Bożego i nawoływanie do nawrócenia.
4. Przemienienie na Górze Tabor.
5. Ustanowienie Eucharystii.

Tajemnice bolesne (wtorek i piątek)

1. Modlitwa w Ogrójcu.
2. Biczowanie.
3. Cierniem ukoronowanie.
4. Dźwiganie krzyża.
5. Ukrzyżowanie.

Tajemnice chwalebne (środa i niedziela)

1. Zmartwychwstanie Pana Jezusa.
2. Wniebowstąpienie Pana Jezusa.
3. Zesłanie Duch Świętego.
4. Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Dziewicy.
5. Ukoronowanie N.M.P. na Królową nieba i ziemi.

W każdej Tajemnicy odmawiamy „Ojcze nasz”, dziesięć „Zdrowaś Maryjo” i „Chwała Ojcu”. Po Chwała Ojcu wskazane jest dodać modlitwę: „O mój Jezu, przebacz nam nasze grzechy, zachowaj nas od ognia piekielnego i zaprowadź wszystkie dusze do nieba”. Odmawiając modlitwy różańca, rozważamy tajemnice naszego zbawienia.

Akt wiary

Wierzę w Ciebie, Boże żywy, W Trójcy jedyny, prawdziwy. Wierzę, coś objawił Boże, Twe słowo mylić nie może.

Akt nadziei

Ufam Tobie, boś Ty wierny, Wszechmogący i miłosierny. Dasz mi grzechów odpuszczenie, Łaskę i wieczne zbawienie.

Akt miłości

Boże, choć Cię nie pojmuję. Jednak nad wszystko miłuję. Nad wszystko, co jest stworzone. Boś Ty dobro nieskończone.

Akt żalu

Ach, żałuję za me złości. Jedynie dla Twojej miłości. Bądź miłości w mnie grzesznemu. Dla Ciebie odpuszczam bliźniemu.

395. Kiedy popełnia się grzech śmiertelny? 1855-1861, 1874

Grzech śmiertelny jest ten, który jednocześnie dotyczy materii poważnej i został popełniony z pełną świadomością i całkowitą zgodą. Taki grzech pociąga za sobą utratę miłości i pozbawienie łaski uświęcającej, powoduje wieczną śmierć w piekle, jeśli za niego nie żałujemy. W sposób zwyczajny zostaje nam odpuszczony przez sakramenty chrztu, pokuty i pojednania.

396. Kiedy popełnia się grzech powszedni? 1862-1864, 1875

Grzech powszedni, który istotnie różni się od grzechu śmiertelnego, jest popełniany wtedy, gdy dotyczy materii lekkiej lub dotyczy materii ciężkiej, lecz bez pełnego poznania albo całkowitej zgody. Taki grzech nie zrywa naszego przymierza z Bogiem, ale osłabia miłość; wyraża nieuporządkowane przywiązanie do dóbr stworzonych; utrudnia postęp duszy w zdobywaniu cnót i w praktykowaniu dobra moralnego; zasługuje na kary doczesne.

W które dni mamy obowiązek uczestniczyć we Mszy Św.?

W każdą niedzielę, oraz w następujące święta nakazane:

- uroczystość Narodzenia Pańskiego (25 grudnia);
- uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki (1 stycznia);
- uroczystość Objawienia Pańskiego (6 stycznia);
- uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa (Boże Ciało);
- uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (15 sierpnia)
- uroczystość Wszystkich Świętych (1 listopada).

Siedem sakramentów Kościoła

Spowiedź Święta²⁴

*Przywraca nam życie nadprzyrodzone,
stracone poprzez grzech*

Indywidualna i całkowita spowiedź z grzechów ciężkich oraz rozgrzeszenie stanowią jedyny zwyczajny sposób pojednania się z Bogiem i Kościołem.

Skutki duchowe sakramentu pokuty są następujące:

- pojednanie z Bogiem, przez które penitent odzyskuje łaskę,
- pojednanie z Kościołem,
- darowanie kary wiecznej spowodowanej przez grzechy śmiertelne,
- darowanie, przynajmniej częściowe, kar doczesnych, będących skutkiem grzechu,
- pokój i pogoda sumienia oraz pociecha duchowa,
- wzrost sił duchowych do walki, jaką musi prowadzić chrześcijanin.

Eucharystia²³

*Dokonyje w życiu duchowym tego,
czego pokarm materialny w życiu cielesnym*

Eucharystia jest pamiątką Paschy Chrystusa, to znaczy dzieła zbawienia wypełnionego przez Jego życie, śmierć i zmartwychwstanie. Dzieło to uobecnia się przez czynności liturgiczne.

Przez konsekrację dokonuje się przeistoczenie (*transubstantiatio*) chleba i wina w Ciało i Krew Chrystusa. Pod konsekrowanymi postaciami chleba i wina jest obecny żywy i chwalebny Chrystus w sposób prawdziwy, rzeczywisty i substancjalny, z Ciałem, Krwią, Duszą i Bóstwem.

Chrzest²¹

*Sprawia, że rodzimy się dla
życia nadprzyrodzonego
i czyni nas spadkobiercami nieba*

Owoce chrztu lub łaski chrzcielnej są bardzo bogatą rzeczywistością. Obejmuje ona:

- odpuszczenie grzechu pierwotnego i wszystkich grzechów osobistych,
- narodzenie do nowego życia, przez które człowiek staje się przybranym synem Ojca, członkiem Chrystusa i świątynią Ducha Świętego,
- ochrzczony jest włączony w Kościół, Ciało Chrystusa, i staje się uczestnikiem kapłaństwa Chrystusa.

Bierzmowanie²²

*Umacnia i powoduje wzrost
życia nadprzyrodzonego:
zamienia nas w żołnierzy Chrystusa*

Bierzmowanie udoskonala łaskę chrztu; jest ono sakramentem, który daje Ducha Świętego, aby:

- głębiej zakorzenić nas w synostwie Bożym,
- ściślej wszczepić w Chrystusa,
- umocnić naszą więź z Kościołem,
- włączyć nas bardziej w jego misję i pomóc w świadczeniu o wierze chrześcijańskiej słowem, któremu towarzyszą czyny.

Namaszczenie chorych²⁵

*Umacnia życie Boże
w człowieku cierpiącym z powodu ciężkiej choroby
lub starości*

Skutki specjalnej łaski sakramentu namaszczenia chorych są następujące:

- zjednoczenie chorego z męką Chrystusa dla jego własnego dobra oraz dla dobra całego Kościoła,
  - pocieszenie, pokój i siła do przyjmowania po chrześcijańsku cierpień choroby lub starości,
  - przebaczenie grzechów, jeśli chory nie mógł go otrzymać przez sakrament pokuty,
  - powrót do zdrowia, jeśli to służy dobru duchowemu,
  - przygotowanie na przejście do życia wiecznego.
- zostają przez specjalny sakrament wzmocnieni i jakby konsekrowani do obowiązków swego stanu i godności,
- wzmacnia się ich nierozwiązywalna jedność,
- wspomagają się wzajemnie w życiu małżeńskim oraz w przyjmowaniu i wychowaniu do świętości potomstwa;
- małżeństwo ochrzczonych zostało podniesione przez Chrystusa Pana do godności sakramentu.²⁹

Małżeństwo²⁸

*Doskonalili miłość ludzką małżonków i daje im łaski,
by uświęcali się w drodze ku życiu Bożemu*

Przymierze małżeńskie, przez które mężczyzna i kobieta stanowią między sobą wewnętrzną wspólnotę życia i miłości, zostało ustanowione przez Stwórcę i kieruje się własnymi prawami.

Skutki małżeństwa:

- między małżonkami rodzi się wieczysty i wyłączny węzeł, tak że zawarte i dopełnione małżeństwo osób ochrzczonych nie może być nigdy rozwiązane;
- małżonkowie otrzymują łaskę właściwą sakramentowi, przez którą:

Sakrament święceń²⁶

*Uzdolnia szafarzy do przekazywania
życia nadprzyrodzonego*

Sakrament święceń jest sakramentem, dzięki któremu posłanie, powierzone przez Chrystusa Apostołom, nadal jest spełniane w Kościele aż do końca czasów. Jest to więc sakrament posługi apostołowskiej. Obejmuje on trzy stopnie: episkopat, prezbiterat i diakonat.